

retten, det kan kun blive Rigsdagen, idet nemlig Bevillingsmyndigheden ikke paa nogen Maade, ikke for den allermindste Deel, kan ligge hos Rigsretten, men i enhver Henseende maa ligge hos Rigsdagen. Derved træder Rigsdagen altsaa frem som dømmende om Forholdet, og her maa den Grundfornuft, som maa antages at findes i de repræsentative Forsamlinger, være den Troster, den Støtte, man har for at kunne være overbevist om, at Sagen vil blive behandlet med den samme Indsigt og Rolighed der som i Rigsretten, ja jeg vil endog sige, efter al Sandsynlighed med en højere Grad af Indsigt. Det ligger hverken i Domstolens Natur eller i deres Tradition at opfatte den Art Sager paa en simpel praktisk Maade; de blive efter deres hele Natur førte over paa en specifik juridisk Bedømmelse af Forholdene, og det er ikke den, som skal høres, men det er Billighed, Praxis og den sunde Fornuft, man skal appellere til. Er Fornuften syg i Repræsentationen, saa er det en ynkelig Stilling; jeg siger ikke, det er umuligt, men Grundideen ved al Repræsentation er dog, at den sunde Fornuft skal have sin Volig der. Idet jeg anfører dette, er det maaskee ogsaa det rette Sted at gjøre opmærksom paa den Forskjel i Stillingen, som der er mellem mig og t. Ex. den ærede Forslagsstiller og maaskee endnu de fleste Medlemmer af Thinget — jeg veed ikke, om Nogle maaskee lidt efter lidt ere komne til en anden Erkendelse, end de tidligere havde. Jeg er enig i, at hvad der har tilbraget sig med Hensyn til den Rigsretssag, som har verferet, gjør det nødvendigt, at vi komme til en Definition af de Betingelser, hvorunder Rigsdagen befinder sig ligeoverfor Bevillingsmyndigheden; men jeg har ikke været og er ikke enig i det, hvori efter min Anskuelse Hovedfeilen ligger, nemlig at Rigsdagen ved sin Fremfærd er gaaet ud fra den juridiske Betragtning af Forholdet, istedetfor at optræde som en maadeholden politisk Domstol, hvorimod Rigsretten er traadt op som en politisk Domstol og har lagt den simpleste Jus tilside. Jeg har ikke istinde at udtale nogen Bebreidelse over den Dom, man er kommen til; det maa have været den rette, siden den er der; men jeg skal kun sige Saameget, at ligesaameget og

i ligesaa høj Grad som jeg misbilliger, at vi ere komne til denne Rigsretssag, ligesaa forundret er jeg bleven over, at Dommen over alle de Forhold, som forelaae Domstolen, kunde blive præcis som den blev.

Jeg har ellers idag af et æret Medlem (Fischer) faaet en Dplysning om, hvorledes man kunde tænke sig Forholdet saaledes stillet, at man kunde komme til en ganske anden Betragtning end den, vi ere komne til; jeg har ikke nogenstunde tænkt mig en saadan Opfattelse og heller aldrig hørt den før, men jeg kan foreskille mig, at den kan have været gjort gjældende. Man siger nemlig: Affattelsen af Grundlovens § 18 er en Retsfærdiggjørelse for, at Ministre anvende Penge, hvis Bevilling er negtet. § 18 siger: „Kongen er ansvarlig; hans Person er hellig og ukrænkelig. Ministrene ere ansvarlige for Regjeringens Førelse.“ Nu siger man som saa: Ministeriet er strafværdigt, naar det ikke fører Regjeringen paa en for Staten hensigtsmæssig Maade — saaledes troer jeg omtrent Raisonnementet var —, og, naar det nu viser sig, at de have betragtet det som hensigtsmæssigt for Staten at udgive Penge, som ikke ere bevilgede ved Finansloven, saa kunne de ikke gjøres ansvarlige, fordi de have udgivet dem, men det maa skee af en anden Grund, ved Bedømmelsen af, om de nemlig i det Hele have ført Regjeringen paa en rigtig Maade; det er det, der da skal underkastes en Kendelse, og denne skal Rigsdagen ikke være den, der afgiver. Men netop denne Betragtning, troer jeg, er feilagtig. For det Første er det urigtigt at stille Forretningsførelsen fra den strenge Ophydelse af Lovene. Regjeringens Førelse skal skee i Overeensstemmelse med Lovene; disse ere ikke givne alene for Undersaatterne, men de ere i en væsentlig Grad givne for at bestemme Forholdet imellem Regjeringen og Undersaatterne. Lovene skulle altsaa ogsaa haandhæves af Ministeriet, og i det Dieblit, det overtræder dem, har det hørt op at føre Regjeringen paa en forsvarelig Maade. Det er den simple Overeensstemmelse, som der er imellem § 52 og § 18 i Grundloven. — § 52 giver en Lov, som skal overholdes, for at Regjeringen